

Жердецька А.Г.

аспірантка кафедри прикладної соціології та соціальних комунікацій

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

пл. Свободи, 4, Харків, 61022, Україна

E-mail: anastasia.zherdetskaya@gmail.com

ДЕФІЦИТ ПРИРОДНИХ РЕСУРСІВ У ФОКУСІ СОЦІОЛОГІЧНОГО АНАЛІЗУ: РЕАЛІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ УКРАЇНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА

Рубрика: *СОЦІОЛОГІЯ*

Мова статті: українська

Анотація: Стаття присвячена соціально-екологічним ризикам сучасного суспільства та соціально-екологічній проблематиці як галузі соціологічного знання. У ній розкривається соціальна природа екологічної проблематики в сучасному суспільстві, акцентується зростаюча з кожним роком кількість ризиків, що супроводжують розвиток суспільства. Проаналізовано існуючі у зарубіжній та вітчизняній науці визначення поняття “ризик”, розкрито взаємозв’язок понять “ризик”, “соціальний ризик” та “соціально-екологічний ризик”, наведено визначення соціально-екологічного ризику та його класифікацію. Розглянуто теоретико-методологічну базу соціально-екологічної проблематики, проаналізовано актуальні емпіричні дослідження, що дозволяє визначити провідні соціально-екологічні ризики суспільства на сучасному етапі розвитку. Особливу увагу звернуто на проблему дефіциту природних ресурсів. Виявлено соціальний характер даної проблеми, досліджено її теоретичні витoki у соціологічному знанні. Проаналізовано соціально-філософську концепцію суспільства споживання, наведено визначення “суспільство споживання”, а також його характерні особливості. Розглянуто проблему дефіциту природних ресурсів у контексті концепції суспільства споживання. Показано особливості проблематики дефіциту природних ресурсів в українському суспільстві, визначено стан природно-ресурсного балансу України та динаміку видобутку основних природних ресурсів за останні 10 років. Наведено причини динамічних коливань видобутку природних ресурсів, актуалізовано особливості ресурсозабезпеченості України в цілому. Окреслено напрями подальшого розвитку проблематики дефіциту природних ресурсів у соціологічному дискурсі. Обґрунтовано необхідність впровадження комплексної системи заходів щодо оцінки та попередження соціально-екологічних ризиків, роботи із суспільною свідомістю та культурними практиками, а також проведення регулярних і детальних соціологічних досліджень стосовно поточного та прогнозованого стану соціально-екологічної ситуації, різних аспектів впливу соціально-екологічних ризиків на суспільну життєдіяльність. Акцент також зроблено на об’єктивній необхідності долучення фахівців-соціологів до участі в подібних дослідженнях.

Ключові слова: соціально-екологічна проблема, соціально-екологічний ризик, зміна клімату, дефіцит природних ресурсів, ресурсозабезпеченість.